

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΥΠΟΥ

ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ ΚΑΙ ΑΓΙΟΥ ΒΛΑΣΙΟΥ

Ναύπακτος, 26 Ίουνίου 2017

Συνεργάτης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ναυπάκτου καί Ἀγίου Βλασίου, πού ὑπηρετεῖ ὡς καθηγητής θεολόγος στήν Μέση Ἑκπαίδευση, ἐκπόνησε μιά κριτική στό Νέο Πρόγραμμα Σπουδῶν γιά τό Μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν, τήν ὁποία παραθέτουμε κατωτέρω, πρὸς ἐνημέρωσή σας.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΣ

1. Μέχρι τώρα δεν ἔχει δοθεῖ κανένα ἐπιχείρημα γιὰ ποιο λόγο θα πρέπει οἱ θρησκείες νὰ ἐξετάζονται παράλληλα καὶ ὄχι ξεχωριστά.
2. Κάθε προτεινόμενη παιδαγωγική τεχνική τοῦ Νέου ΠΣ ἀφορᾷ ἓνα θέμα. Συνεπῶς, γιὰτί θα πρέπει τὰ θέματα νὰ ἐξετάζονται ὅλα μαζί, ἐνῶ οἱ ἴδιες οἱ τεχνικές ἀφοροῦν τὴν ἐμπέδωση καὶ μάθηση ἐνός πράγματος;
3. Ἡ προχειρότητα παράθεσης υλικοῦ εἶναι παροϊμιώδης, διότι παραπέμπει σὲ εορτές γεγονότων ὅπως π.χ τις γιορτές τῶν Εβραίων, χωρὶς νὰ ἔχει μιλήσει οὐδέποτε γιὰ τὰ ἱστορικά γεγονότα καθ'αυτὰ τὰ ὁποία διαμόρφωσαν τὴν εορτή. Μιλάει γιὰ τὸ εβραϊκὸ Πάσχα, ἀναλύει ἀκόμα καὶ τοὺς συμβολισμοὺς τῶν πασχαλινῶν βρωσίμων, χωρὶς νὰ ἔχει ἀναφερθεῖ οὐδέποτε στὰ γεγονότα τῆς Εξόδου. Εξορία, Αἴγυπτος, Ναός Ἱεροσολύμων, ὁ Προφήτης Ηλίας, ἐνῶ δεν ἔχει τίποτε εἰπωθεῖ περὶ αὐτῶν οὐδέποτε, αἰφνης ἐμφανίζονται νὰ ἐξηγοῦν ὡς ἀγνωστες λέξεις τὸ ἀγνωστο Εβραϊκὸ Πάσχα.
4. Ἐνῶ σὲ ὅλα τὰ πορίσματα τῆς παιδαγωγικῆς δίνεται πρωτεύων ρόλος στὴν ἐποπτεία, ἡ ἐννοιολογικὴ ἀνάλυση ἀκριβῶς ἐπειδὴ μιλάει γιὰ ἐννοιες καὶ

όχι για γεγονότα της ιστορίας, τελικά παραπέμπει σε μια άσαρκη πραγματικότητα, η οποία νομοτελειακά θα καταστήσει το μάθημα το πλέον βαρετό μάθημα του σχολείου. Παράδειγμα το εβραϊκό Πάσχα, όπως τίθεται παραπάνω.

5. Κάθε επιλογή κειμένου αποτελεί από μόνη της μια ερμηνευτική θέαση του χαρακτήρα του μαθήματος. Το Νέο ΠΣ αφανίζει κάθε στοιχείο μεταφυσικής ιδιαιτερότητας σε ΟΛΕΣ τις θρησκείες και προβάλλει μονοδρομικά τις παγκοσμιοποιημένες αρετές της πολιτικής ορθότητας: ετερότητα, συνύπαρξη, φτώχεια, πλούτος, μετανάστευση, οικολογία. ΟΛΑ τα θρησκευτικά κείμενα υποτάσσονται σε αυτά. Κατ' αυτό τον τρόπο η υπόρρητη εκπαιδευτική ατζέντα είναι η κατάρτιση της γενικευμένης πολιτικής ορθότητας και σε καμία περίπτωση της θρησκευτικής ιδιαιτερότητας. ΟΛΕΣ οι θρησκείες μιλάνε για τα ιδανικά της σημερινής πολιτικής ορθότητας: ετερότητα, συνύπαρξη, φτώχεια, πλούτος, μετανάστευση, οικολογία. Τα υπόλοιπα δεν υπάρχουν και αν υπάρχουν είναι απλώς αισθητικές διαφορές.
6. Από τον οδηγό εκπαιδευτικού δημοτικού γυμνασίου παρατίθεται το παρακάτω σχεδιάγραμμα

Πίνακας 7.1. Σχηματική αντιστοίχιση βασικών λειτουργιών του εκπαιδευτικού	
Σε παλαιότερες θεωρήσεις	Στη νέα προσέγγιση
Ο εκπαιδευτικός	
βλέπει τη μάθηση ως διαδικασία μόρφωσης των μαθητών με βάση τη δική του επιστημονική αυθεντία	θεωρεί τους μαθητές σκεπτόμενα πρόσωπα, που αναπτύσσουν δικές τους προσεγγίσεις μάθησης
δίνει έμφαση στη διδακτέα ύλη	δίνει έμφαση στη μαθησιακή διαδικασία
Ο θεολόγος εκπαιδευτικός	
ενημερώνει τους μαθητές για το	ενθαρρύνει τους μαθητές να

θρησκευτικό φαινόμενο, παρέχοντας επαρκή πληροφόρηση	διερευνήσουν και να προσεγγίσουν κριτικά τις διαστάσεις της θρησκευτικότητας
καλεί τους μαθητές να αφομοιώσουν τις επιταγές της επίσημης θρησκευτικής παράδοσης	διευκολύνει τους μαθητές να κατανοήσουν τις δικές τους αξίες και των άλλων και να διαμορφώσουν προσωπικές στάσεις

Γίνεται σαφές ότι η βασική μέθοδος κατανόησης της θρησκείας είναι η κατανόηση μέσω των προσωπικών βιωμάτων. Αυτό είναι θεμιτό στις φυσικές επιστήμες, κατά τις οποίες από την προσωπική παρατήρηση ανάγεται κανείς στα γενικά πορίσματα. Στις ανθρωπιστικές επιστήμες, ωστόσο, για να κατανοήσει κανείς κάτι άλλο έξω από τον εαυτό του, πρέπει να βγει από τις προσωπικές προϋποθέσεις του και να μαθητεύσει στην ετερότητα. Για παράδειγμα, σημασία έχει τι λέει και εννοεί ο Βούδας όχι τι καταλαβαίνω εγώ για τον Βούδα. Διαφορετικά, χρησιμοποιούμε τις θρησκείες ως καταναλωτικά προϊόντα που ανταποκρίνονται στις ατομιστικές ιδιωτικές μας ανάγκες. Η έννοια των θρησκευτικών δασκάλων όλων των θρησκειών στα δικά τους πλαίσια κατανόησης ενείχε την μαθητεία σε αυτούς και όχι στις υποκειμενικές μας αντιλήψεις για αυτούς. Αλλιώς δεν κατανοούμε ουσιαστικά την ουσία της θρησκείας. Επιπρόσθετα κριτική αντιμετώπιση σημαίνει σύγκριση πηγών. Πηγές σημαίνει μαθητεία στις πηγές όχι κριτική επιπαραγμάτων τα οποία αγνοώ παντελώς.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ

1. Περιέργως η πιο ισχυρή ένταση συγκριτισμού υφίσταται στους φακέλους δημοτικού.

Στη Γ' Δημοτικού 4/8 ενότητες είναι συγκριτιστικές (ΕΝΟΤΗΤΕΣ **2. Γιορτές Σύμβολα Θεού:** Χριστιανοί Εβραίοι Μουσουλμάνοι, **3. Ημέρες:** Χριστιανοί

Εβραίοι Μουσουλμάνοι, **4. Χριστούγεννα:** Εικόνες γέννησης ο Χριστός Κινέζος, Ο Χριστός ινδιάνος, Έθιμα: Άγιος Βασίλειος Ο πατέρας των Χριστουγέννων(Γαλλία) Ο καλός γέρος πατέρας(Κίνα), **7. Πάσχα:** Πάσχα - Ορθοδόξων -Καθολικών -Εβραίων).

Στη Δ' δημοτικού 6/7 ενότητες είναι συγκριτιστικές (ΕΝΟΤΗΤΕΣ **1. Προσευχή:** Άγιος Σεραφείμ- Τέμενος μουσουλμάνων – Τείχος των Δακρύων. Το σχόλιο από κάτω: «Με την προσευχή οι άνθρωποι προσπαθούν να επικοινωνούν με τον Θεό που πιστεύουν. Υπάρχουν συγκεκριμένοι τόποι και χρόνοι προσευχής. Ωστόσο, καθώς ο Θεός είναι «πανταχού παρών», μπορούν να προσεύχονται όποτε και όπου το θελήσουν. Όταν προσεύχονται οι άνθρωποι μπορούν να εκφράζουν χαρά, φόβο, λύπη, να ευχαριστούν τον Θεό, να ζητούν συγχώρηση ή να τον παρακαλούν για κάτι»(σελ. 12). Το συμπέρασμα βγαίνει αβίαστα: Αλήθεια δεν υπάρχει. Υπάρχουν τα υποκειμενικά βιώματα εκάστου. Ο Θεός είναι όλα και τίποτε από αυτά. Παραλλήλως υπάρχει το ποιήμα του Καββαδία για την προσευχή των ναυτικών «Οι Γιαπωνέζοι ναυτικοί, προτού να κοιμηθούν,

βρίσκουν στην πλώρη μια γωνιά που δεν πηγαίνουν άλλοι
κι ώρα πολλή προσεύχονται βουβοί, γονατιστοί
μπρος σ' ένα Βούδα κίτρινο που σκύβει το κεφάλι.
Κάτι μακριά ως τα πόδια τους φορώντας νυχτικά,
μασώντας οι ωχροκίτρινοι μικροί Κινέζοι ρύζι,
προφέρουνε με την ψιλή φωνή τους προσευχές
κοιτάζοντας μια χάλκινη παγόδα που καπνίζει.
Οι Κούληδες με την βαριά βλακώδη τους μορφή
βαστάν σκυφτοί τα γόνατα κοιτώντας πάντα κάτω,
κι οι Αράπηδες σιγοκουνάν το σώμα ρυθμικά,
κατάρες μουρμουρίζοντας ενάντια του θανάτου.
Οι Ευρωπαίοι τα χέρια τους κρατώντας ανοιχτά,

εκστατικά προσεύχονται γιομάτοι από ικεσία
 και ψάλλουνε καθολικές ωδές μουρμουριστά,
 που έμαθαν όταν πήγαιναν μικροί στην εκκλησία.
 Και οι Έλληνες, με τη μορφή τη βασανιστική,
 από συνήθεια κάνουνε, πριν πέσουν, το σταυρό τους
 κι αρχίζοντας με σιγανή φωνή « Πάτερ ημών...»

το μακρουλό σταυρώνουνε λερό προσκέφαλό τους.». **2. Παναγία η Μητέρα:** Οι Βυζαντινές εικόνες της Παναγίας πλαί στις γυμνές ζωγραφιές του Klimt, των Picasso και Montigliani. Η μητέρα του Χριστού στο Κοράνιο. **4.όλοι ίσοι όλοι διαφορετικοί:** Βάπτισμα Χρίσμα Ορθοδόξων – Καθολικών – Προτεσταντών, Τελετές Μουσουλμάνων **5. Ιεροί Τόποι:** Ορθόδοξοι Καθολικοί, Η Ιερουσαλήμ για τις Αβρααμικές Θρησκείες, Η Μέκκα. **6. Χριστιανοί Άγιοι και ιερά Πρόσωπα Θρησκειών:** Όσκαρ Ρομέρο, Μάρτιν Λούθερ Κινγκ, Γκάντι. **7. Ιερά Βιβλία:** Αγία Γραφή Κοράνι Τορά).

Στην Ε' Δημοτικού, 3/7 ενότητες είναι συγκριτιστικές (**1. Μαθητές Δάσκαλοι:** Χριστός Βούδας Λάο Τσε. **2. Όρια Κανόνες:** ΠΔ ΚΔ Μουσουλμάνοι Ινδοιστές Βουδιστές Εβραίοι. **3. Μετάνοια:** Νηστεία και άσκηση στις θρησκείες Ισλάμ, Ινδουισμός, Βουδισμός, Χριστιανισμός, Ιουδαϊσμός).

Στην Στ' Δημοτικού 2/7 είναι συγκριτιστικές (ΕΝΟΤΗΤΕΣ **5. Χριστιανοί της χώρας μας και του κόσμου. 6. Θρησκείες της χώρας μας:** Στο τέλος της ενότητας μετά την παράθεση των θρησκειών έχουμε «Ζούμε και προσευχόμαστε μαζί- Διαθρησκευτική προσευχή», «Κοινή Διακήρυξη Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου, Πάπα Φραγκίσκου, Αρχιεπισκόπου Ελλάδος Ιερωνύμου Β', 16 Απριλίου 2016», «Αλληλεγγύη μεταξύ Ορθοδόξων και Κοπτών Χριστιανών».)

2. Στην ηλικία του δημοτικού με την μικρότερη κριτική ικανότητα ετέθη το πλέον ετερόκλητο υλικό προς αφομοίωση...
3. Με τους δασκάλους να έχουν τη μικρότερη δυνατή θεολογική κατάρτιση. Να κάνουν την ώρα των θρησκευτικών τα κύρια μαθήματα. Και προφανώς τις ελάχιστες ώρες που θα κάνουν θρησκευτικά να διδάσκουν τις

διαθρησκειακές ενότητες για να γνωρίσουν τα παιδιά «κάτι άλλο από αυτό που βλέπουν γύρω τους»...

ΓΥΜΝΑΣΙΟ

1. Στο γυμνάσιο προωθείται ολοτρόπως ο ηθικισμός της τρέχουσας πολιτικής ορθότητας. Ο χριστιανισμός και τα θρησκευόμενα αποκεκομμένα από τις δογματικές τους προϋποθέσεις παρουσιάζονται ως ιδεολογίες ακτιβισμού και κοινωνικής αλλαγής.
2. Η επιλογή και παράθεση χριστιανικών κειμένων και πηγών ψαλιδισμένων από το όλο πλαίσιο τους αποτελεί ήδη μια ερμηνεία με συγκεκριμένο περιεχόμενο. Η συντριπτική πλειοψηφία των πηγών περνάει μέσα από τους άξονες φτώχεια, πλούτος, ζωοφιλία, οικολογία, ετερότητα, ισότητα. Ελάχιστες πηγές περί μετάνοιας, ταπείνωσης, ανάστασης, θέωσης του ανθρώπου.
3. Οι ενότητες στο Πρόγραμμα του Γυμνασίου που αναφέρονται σε Ινδουισμό, Βουδισμό, Κομφούκιο, Ταοϊσμό εμφανίζονται με συνεκτικότητα αρχής μέσης και τέλους, ενώ το ίδιο δεν ισχύει σε καμία περίπτωση για τις αποσπασματικές ενότητες του Χριστιανισμού.

Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΠΩΣ ΖΟΥΝ ΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ

-Έναρξη με κείμενο Καζαντζάκη «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται». Δηλαδή το πώς ζουν οι χριστιανοί ερμηνεύεται μέσα από τον Καζαντζάκη.

Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ 2: ΤΙΝΑ ΜΕ ΛΕΓΟΥΣΙΝ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΕΙΝΑΙ

-Πλάτος, Ιώσηπος, Κέλσος

-Γκάντι, Καζαντζάκης, Λειβαδίτης

-Ο Ιησούς στο Κοράνι

Δεν υπάρχουν οι ερμηνείες των αγίων για το Χριστό. Υπάρχουν περικοπές της ΚΔ και ερμηνεία των περικοπών από όλους αυτούς που δεν είναι χριστιανοί.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

- Για την αγιότητα μιλούν οι λογοτέχνες Καζαντζάκης Λειβαδίτης.
- Παρατίθεται Βίοι Αγίου Λουκά Κριμαίας: Κοινωνικό έργο ιατρικής/ Αγίας Φιλοθέης: Δημιουργία από Νοσοκομεία Ξενοδοχεία.
- Στα πλαίσια της πολιτικής ορθότητας: Η μη βία στο Βουδισμό, οι καλές πράξεις στον ινδουισμό, στον ταοϊσμό.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4: ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

1. Μετανάστευση- Ρατσισμός- Φασισμός- Χάρτα Δικαιωμάτων Ανθρώπου
2. Ο Άλλος στο Χριστιανισμό:
 - Αβραάμ Φιλοξενία
 - Καλός Σαμαρείτης
 - Κύριλλος Μεθόδιος
3. Ο Μωάμεθ μετανάστης

Η όλη στόχευση υποτάσσεται στην πολιτική ορθότητα, όχι στη θρησκευτική σημασία των κειμένων.

ΕΝΟΤΗΤΑ 5: ΔΙΑΣΠΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΑΛΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ

Σε αυτήν την ενότητα μπαίνει το Filioque, το οποίο προβάλεται ως εμπάθεια του Αγίου Φωτίου!!!: «Όταν οι Σλάβοι της Βουλγαρίας έγιναν χριστιανοί και ο βασιλιάς της Βουλγαρίας Βόρις θέλησε να βαπτισθεί, ο Πάπας αξίωσε να τον βαπτίσει αυτός –αφού η Βουλγαρία, κατά αρχαία παράδοση, ανήκε στην εκκλησιαστική δικαιοδοσία του– ενώ οι Βυζαντινοί κανόνισαν νονός του να είναι ο Βυζαντινός Αυτοκράτορας και τελετουργός του βαπτίσματος ο Πατριάρχης Φώτιος. Κι αυτό ακριβώς το δεύτερο έγινε. Ο Πάπας Νικόλαος τότε εξαπέλυσε βροντές και απειλές κι ο Φώτιος ανταποκρίθηκε, κατηγορώντας τον μάλιστα αυτή τη φορά σε επιστολή του για αποκλίσεις από την ορθή πίστη! Η κυριότερη εξ αυτών είναι αυτή περί του Filioque»(Σάββας Αγουρίδης, Η ιστορική διάσταση του Filioque).

Αφού μεσολαβήσουν οι σταυροφορίες και η Μεταρρύθμιση στα κείμενα της ενότητας:

μπαίνει το κείμενο του Πατριάρχη Κων/πόλεως για τη μισαλλοδοξία στο πλαίσιο του κοινού προσκυνήματος με τον Πάπα Φραγκίσκο:

Πανάγιος Τάφος του Χριστού μάς καλεί να αποβάλουμε έναν ακόμη φόβο, τον πλέον ίσως διαδεδομένο στον σύγχρονο κόσμο μας: τον φόβο του άλλου, του διαφορετικού, του αλλόπιστου, του αλλόθρησκου, του ετεροδόξου. Οι φυλετικές και κάθε είδους διακρίσεις επικρατούν ακόμη σε πολλές σύγχρονες κοινωνίες μας και, το χειρότερο όλων, διαπερνούν συχνά και αυτόν τον θρησκευτικό βίο των ανθρώπων. Ο θρησκευτικός φανατισμός απειλεί ήδη την ειρήνη σε πολλές περιοχές της γης, όπου και αυτό το ίδιο το δώρο της ζωής θυσιάζεται στον βωμό της μισαλλοδοξίας. Μπροστά σε αυτή την κατάσταση το μήνυμα του ζωοδόχου τάφου είναι επείγον και σαφές: αγαπήστε τον άλλο, τον διαφορετικό, τον αλλόπιστο, τον ετερόδοξο ως αδελφό. Το μίσος οδηγεί στον θάνατο, η αγάπη «έξω βάλλει τον φόβο» (Α' Ιω. 4, 18) και οδηγεί στη ζωή.

Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος, δήλωση στο πλαίσιο κοινού προσκυνήματος με τον Πάπα Φραγκίσκο στον Πανάγιο Τάφο (Ιεροσόλυμα, Μάιος 2014).

Αρα το Filioque και το σχίσμα ενταγμένα σε αυτή την ενότητα, είναι μισαλλοδοξία και φανατισμός που χρήζουν υπέρβασης;

Το σχίσμα ενταγμένο στην ενότητα ΔΙΑΣΠΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΑΛΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ αντιμετωπίζεται ως φανατισμός πλάι στο μίσος των ινδουιστικών καστών και πλάι στο μίσος Σηιτών και Σουννιτών. Πιθανό Μαθητικό Συμπέρασμα αβίαστο: Οι θρησκείες είναι αφορμή χωρισμού των ανθρώπων.

Η ενότητα κλείνει με το μήνυμα της ειρήνης των θρησκευτικών στην Ασίξη και το αίτημα της διαθρησκειακής εκπαίδευσης.

ΛΥΚΕΙΟ

1. Το λύκειο έχει το συνεκτικότερο και πιο συγκροτημένο σώμα κειμένων. Τουλάχιστον έχει μιας μορφής λογική στην κατάρτιση των πηγών.
2. Σοβαρότατη απουσία πατερικών πηγών. Μόνο Αγία Γραφή και σύγχρονοι επιστήμονες. Αποτέλεσμα η απουσία της αυτοσυνειδησίας

της ορθόδοξης εκκλησίας μέσω των κειμένων των αγίων. Ενδεικτικό παράδειγμα «Πρόσωπο άτομο»(Α Λυκείου 140 κ.εξής). Ούτε μια πατερική πηγή!

3. Επιλογή συγκεκριμένης ομάδας επιστημονικών πηγών με φοβερή μονομέρεια.

Άπό τό Γραφείο Τύπου τής Ἱερᾶς Μητροπόλεως